

EDUSKUNNAN VASTAUS 133/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi turvatoimista valtioneuvostossa

Asia

Hallitus on vuoden 2013 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi turvatoimista valtioneuvostossa (HE 7/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 26/2014 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

turvatoimista valtioneuvostossa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on suojata valtioneuvoston toimintaa sekä varmistaa turvallisuuden ja järjestyksen säilyminen valtioneuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskanslerinviraston käytössä olevissa tiloissa.

2 §

Rajoitussäännös

Kenenkään oikeuksiin ei saa tämän lain nojalla puuttua enempää kuin on välttämätöntä valtioneuvoston toiminnan suojaamiseksi sekä turvallisuuden ja järjestyksen säilyttämiseksi valtio-

neuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskanslerinviraston käytössä olevissa tiloissa.

3 §

Soveltamisala

Lakia sovelletaan valtioneuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskanslerinviraston pysyvässä käytössä olevissa tiloissa ja niiden välittömässä läheisyydessä (*turvatoimialue*).

Lakia sovelletaan myös valtioneuvoston, sen ministeriöiden ja oikeuskanslerinviraston tilapäisessä käytössä olevissa tiloissa ja niiden välittömässä läheisyydessä, jos se on välttämätöntä valtioneuvoston toiminnan suojaamiseksi sekä turvallisuuden ja järjestyksen säilymiseksi erityistä suojaamista edellyttävässä tilaisuudessa (*tilapäinen turvatoimialue*).

Lakia sovelletaan turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle saapuvaan ja siellä olevaan henkilöön.

Poliisin tehtävistä ja toimivaltuuksista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

4 §

Päätös tilapäisestä turvatoimialueesta

Tilapäisestä turvatoimialueesta ja sen rajoista päättää tilapäisen turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitos. Päätös tehdään määräajaksi, enintään kahdeksi viikoksi kerrallaan.

Tilapäinen turvatoimialue merkitään näkyvällä tavalla.

5 §

Turvatoimialueelle pääsyn erityiset ehdot

Valtioneuvosto, sen asianomainen ministeriö tai oikeuskanslerinvirasto voi asettaa turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle pääsyn ehdoksi päällysvaatteiden ja muun mukana tuodun omaisuuden jättämisen säilytettäväksi sitä varten varattuun tilaan. Myös luvan tai kutsun esittäminen taikka henkilöllisyyden todistaminen voidaan asettaa pääsyn ehdoksi.

6 §

Turvatarkastaja

Tämän lain mukaisia toimivaltuuksia saa käyttää vain henkilö, jonka turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitos on valtioneuvoston, sen asianomaisen ministeriön tai oikeuskanslerinviraston esityksestä hyväksynyt turvatarkastajaksi ja jonka valtioneuvosto, sen asianomainen ministeriö tai oikeuskanslerinvirasto on määrännyt turvatarkastajan tehtävään. Turvatarkastajaksi voidaan hyväksyä täysi-ikäinen henkilö, joka tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi, joka on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva ja joka on suorittanut koulutuksen tämän lain mukaisten toimivaltuuksien käyttöön.

Turvatarkastaja saa tehtävässään käyttää vain tämän lain mukaisia toimivaltuuksia.

Turvatarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitos antaa turvatarkastajaksi hyväksytylle turvatarkastajakortin, joka on pidettävä näkyvästi esillä turvatarkastajan tehtäviä suoritettaessa.

Turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitoksen on peruutettava turvatarkastajaksi hyväksyminen, jos turvatarkastaja, valtioneuvosto, sen asianomainen ministeriö tai oikeuskanslerinvirasto sitä pyytää. Turvatarkastajaksi hyväksyminen voidaan peruuttaa kokonaan tai määräajaksi, jos turvatarkastaja ei enää täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Jos turvatarkastajaksi hyväksyminen on peruutettu, turvatarkastajakortti on heti luovutettava turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitokselle.

Puolustusministeriön tiloissa tämän lain mukaisia toimivaltuuksia ja voimankäyttövälineitä saa käyttää myös puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 18 §:ssä tarkoitettussa vartio- tai päivystystehtävässä toimiva puolustusvoimien virkamies. Virkamies saa tällöin kantaa myös muita voimankäyttövälineitä, joita hän saa kantaa toimiessaan vartio- tai päivystystehtävässä.

7 §

Henkilöllisyyden selvittäminen

Turvatarkastajalla on oikeus saada turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle saapuvilta ja siellä olevalta tiedot tämän nimestä sekä henkilötunnuksesta tai syntymäajasta.

8 §

Turvatarkastus

Turvatarkastuksessa saadaan metallinilmaisinta tai muuta teknistä laitetta käyttäen tarkastaa turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle saapuva ja siellä oleva henkilö sekä hänen mukanaan oleva omaisuus sen selvittämi-

seksi, onko hänen hallussaan sellainen esine tai sellaista ainetta (*kielletty valmiste*):

1) jolla voidaan aiheuttaa vaaraa toisen turvallisuudelle tai erityistä häiriötä valtioneuvoston toiminnalle ja järjestykselle;

2) joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen; tai

3) jonka hallussapito on laissa tai lain nojalla kielletty.

Henkilön mukana oleva omaisuus saadaan tarkastaa myös muulla soveltuvalla tavalla kuin teknistä laitetta käyttäen.

Turvatoimialueelta tai tilapäiseltä turvatoimialueelta löytyvä omaisuus saadaan tarkastaa 1 ja 2 momentissa mainitulla tavalla, jos on syytä epäillä, että se sisältää kielletyn valmiste.

9 §

Henkilöntarkastus

Jos turvatarkastuksen perusteella tai muutoin on perusteltua syytä epäillä, että henkilöllä on mukanaan kielletty valmiste, hänelle voidaan tehdä henkilöntarkastus sen tutkimiseksi, mitä hänellä on vaatteissaan tai muutoin yllään. Henkilöntarkastuksen suorittavan turvatarkastajan tulee olla samaa sukupuolta kuin tarkastettava.

10 §

Ajoneuvojen tarkastaminen

Turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle saapuva ja siellä oleva ajoneuvo saadaan tarkastaa metallinilmaisinta tai muuta teknistä laitetta käyttäen taikka muulla sopivalla tavalla, jos on syytä epäillä, että ajoneuvossa tai tavaratoimituksessa on kielletty valmiste.

11 §

Lähetysten tarkastaminen

Turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle saapunut posti- ja muu lähetys saadaan tarkastaa läpivalaisemalla tai muulla tavalla lähetystä avaamatta sen tutkimiseksi, sisältääkö se kielletyn valmiste.

Jos tarkastuksen perusteella tai muutoin on syytä epäillä, että posti- tai muu lähetys sisältää kielletyn valmiste, lähetys saadaan pysäyttää ja tarvittaessa toimittaa poliisille. Tällaisesta toimenpiteestä ja sen syystä on viipymättä ilmoitettava lähetyksen vastaanottajalle.

12 §

Kielletyn valmisteiden haltuun ottaminen ja säilyttäminen

Turvataarkastajalla on oikeus ottaa haltuunsa turvatarkastuksessa, henkilöntarkastuksessa tai muutoin löydetty kielletty valmiste.

Haltuun otettu kielletty valmiste palautetaan haltijalleen tämän poistuessaa turvatoimialueelta tai tilapäiseltä turvatoimialueelta. Valmiste luovutetaan kuitenkin poliisille, jos sen hallussapito on kyseiseltä henkilöltä laissa tai lain nojalla kielletty.

13 §

Pääsyn estäminen ja henkilön poistaminen

Henkilöltä voidaan kieltää pääsy turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle ja hänet voidaan määrätä poistumaan sieltä, jos:

1) hän ei täytä 5 §:n nojalla asetettuja ehtoja;

2) hänen henkilöllisyyttään ei pystytä luotettavasti selvittämään;

3) hän kieltäytyy turvatarkastuksesta tai henkilöntarkastuksesta; tai

4) on perusteltua syytä epäillä, että hän vaarantaa toisen turvallisuutta taikka aiheuttaa erityistä häiriötä valtioneuvoston toiminnalle tai vaaraa turvallisuuden ja järjestyksen säilymiselle valtioneuvoston, sen ministeriöiden tai oikeuskanslerinviraston käytössä olevissa tiloissa.

Henkilön pääsy turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle voidaan estää ja hänet voidaan poistaa sieltä, jos hän jättää noudattamatta turvatarkastajan hänelle valtioneuvoston toiminnan suojaamiseksi sekä turvallisuuden ja järjestyksen säilyttämiseksi valtioneuvoston, sen ministeriöiden tai oikeuskanslerinviraston käytössä olevissa tiloissa 1 momentin mukaisesti.

ti antamaa käskyä tai kieltoa ja jos valtioneuvoston toiminnan suojaaminen tai turvallisuuden ja järjestyksen säilyminen valtioneuvoston, sen ministeriöiden tai oikeuskanslerinviraston käytössä olevissa tiloissa sitä vaatii.

14 §

Henkilön kiinniottaminen

Henkilö saadaan ottaa kiinni, jos pääsyn estäminen turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle tai poistaminen sieltä on ilmeisen riittämätön toimenpide ja jos kiinniottaminen on välttämätöntä muille henkilöille tai omaisuudelle aiheutuvan vakavan vaaran torjumiseksi. Kiinniotettu on viipymättä luovutettava poliisin haltuun.

Turvatarkastajalla on kiinnioton yhteydessä oikeus tarkastaa kiinniotettu sen varmistamiseksi, ettei tällä ole hallussaan esineitä tai aineita, joilla tämä voi aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille.

15 §

Voimankäyttö

Turvatarkastajalla on tehtäväänsä suorittaessaan oikeus henkilöntarkastuksen toimittamiseksi, kiinniotetun tarkastamiseksi, kielletyn valmisteiden pois ottamiseksi, henkilön turvatoimialueelle tai tilapäiselle turvatoimialueelle pääsyn estämiseksi, henkilön sieltä poistamiseksi ja henkilön kiinni ottamiseksi tarvittaessa käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita henkilön käyttäytyminen ja muut olosuhteet

huomioon ottaen voidaan pitää puolustettavina. Puolustettavuutta arvioitaessa on otettava huomioon tilanteen uhkaavuus, vastarinnan vaarallisuus sekä muut tilanteen kokonaisarvioon vaikuttavat seikat. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Turvatarkastajan voimankäyttövälineitä voivat olla vain kaasusumutin, käsiraudat, enintään 70 senttimetriä pitkä patukka ja teleskooppipatukka. Turvatarkastajan tulee kantaa voimankäyttövälineitä mahdollisimman huomaamattomasti.

Turvautuessaan voimakeinoin turvatarkastaja saa käyttää vain niitä 2 momentissa mainittuja voimankäyttövälineitä, joiden käyttöön hän on saanut soveltuvan välinekohtaisen koulutuksen.

16 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvatarkastajan koulutusvaatimuksista ja turvatarkastajan tunnistavasta pukeutumisesta sekä tämän lain mukaisen toiminnan käytännön järjestämisestä ja teknisistä yksityiskohdista.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 2014
